

1999 MARMARA DEPREMİNİN 14. YILDÖNÜMÜNDE DİKKATLER, İKTİDARIN RANT ABLUKASI SONUCU OLUŞACAK SOSYAL AFET VE YIKIMLARA ÇEVİRİLMELİDİR

TMMOB'YE BAĞLI ODALARIN GÖREV VE YETKİ ALANINA GİREN KAMUSAL NİTELİKLİ MESLEKİ DENETİM, YETERLİLİK, EĞİTİM VE BELGELENDİRMEYE DAYALI YENİ BİR YAPI DENETİMİ MODELİ BENİMSENMELİDİR

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, 17 Ağustos 1999 Marmara Depreminin 14. Yıldönümü dolayısıyla yazılı bir basın açıklaması yaptı.

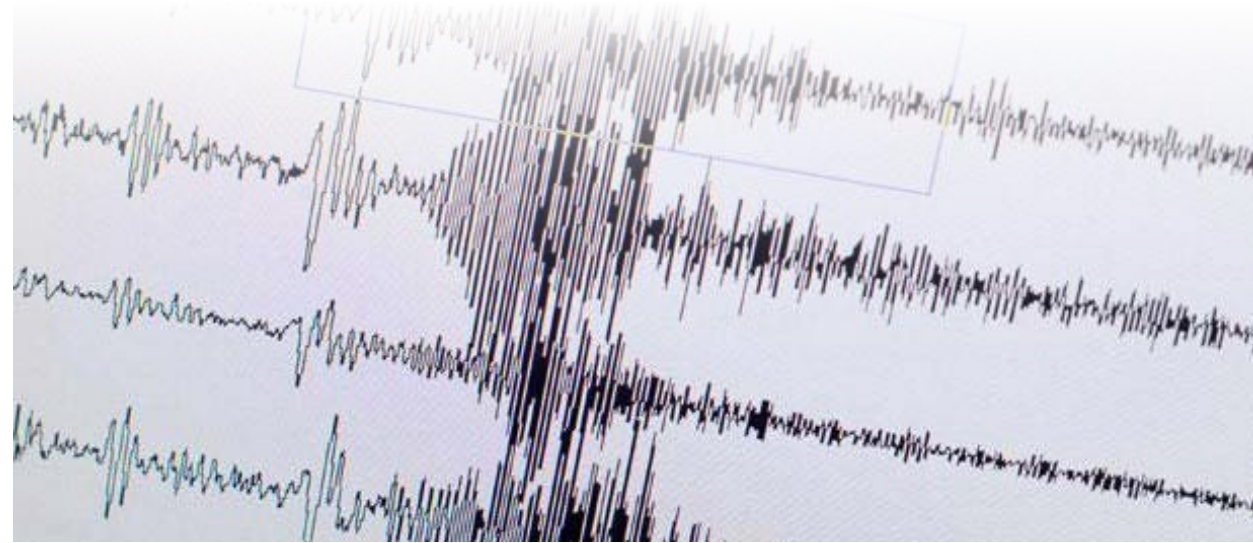
Ülkemiz topraklarının, sanayinin ve barajların büyük kısmı aktif deprem kuşağı üstünde yer almaktadır. Deprem çok bilimli bir mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı alanı olmasına karşın bu disiplinlerden mutlaka alınması gereken katkılar dışlanmaktadır. 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi sonrasındaki “yapı denetimi” düzenlemelerinde kamusal denetim alanı ticarileştirilmiş, katılımcılığı dışlayan, meslek odalarının önerilerine kapılarını kapatan bir yaklaşım egemen olmuştur. Örneğin 2001 tarihli Yapı Denetim Yasası’nda kamu yapıları denetim dışı tutulmuş ve TMMOB’ye bağlı ilgili Odaların yasa ve yönetmeliklerle tanınmış görevleri içinde bulunan mühendislik, mimarlık hizmetlerinin mesleki yeterlilik, eğitim, belgeleme, denetleme gereklilikleri dışlanmıştır. Bu arada, bu dışlama ile, Taksim Gezi Parkı Direnişinin ardından TMMOB’ye bağlı Odaların mesleki denetim yetkilerinin kısıtlanmaya çalışılmasının, birbirine ilişkili bir neoliberal hedef olduğunu belirtmek isteriz.

Planlama, mühendislik, mimarlık, yapılaşma ve “denetim” ilişkin ülkemizdeki sistemik sorunları yansıtan ve

yüzyılın afeti olarak da anılan 1999 Marmara Depreminde hiçbir ders alınmadığı, Deprem Şurası, Ulusal Deprem Konseyi gibi oluşumların devre dışı bırakılması, 2011 yılı sonundaki Van depremi sonucu oluşan sosyal yıkım tablosu, yeni mevzuat düzenlemeleri ve rant eksensel kentsel dönüşüm programları ile tekrar tekrar ortaya çıkmıştır.

2011 yılındaki Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yerel yönetimlerin yapı, ruhsat vb. yetkilerini de üstlenmiş, TOKİ’ye çok özel yetkiler verilmiş, kentsel dönüşüm iktidar aracılığıyla merkezleştirilmiş, TMMOB merkezi vesayete bağlanmak istenmiştir. Aynı KHK’ler ile bütün ülke imara açılmış, Yapı Denetimi Yasası’nda denetim dışı yapıların sayı tür ve dağılımında önemli değişiklikler yapılmış, yasanın denetim kapsamı daraltılmış, denetimsiz yapılaşmanın sınırları genişletilmiştir.

18.08.2011 tarihinde yürürlüğe giren Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2012–2023 (UDSEP) de aynı kapsamdaki yeni mevzuat ve uygulama sistemine dair

önemli ipuçları sunmuştur. Neoliberal serbestleştirme politikalarında önemli bir yer tutan “kamu-özel sektör işbirliği” yöntemi ile deprem gibi komplike ve tamamen kamusal düzlemdeki bir sorumluluk alanının özel sektöre terk edilmesi doğrultusunda yeni adımlar öngörülmüş, bölgesel kalkınma ajanslarına depremle ilgili sorumluluk yüklenmiştir. “Serbestleştirme, özelleştirme, sivil toplumu güçlendirme ve yerelleşme” bağlamı, kamu kaynaklarını ve kamu erkini ayrıcalıklı biçimde kullanan, yasa-yargı denetimini dışlayan, özel sektör ve uluslararası sermaye kuruluşlarıyla iç içe olan bu ajansların yerel kaynaklar ile kentleşme-yapılaşma alanının sermayeye sunulmasına nasıl hizmet edeceği, önümüzdeki yıllarda daha net olarak görülecektir. TMMOB’nin tüm uyarılarına karşın mühendislik, mimarlık uygulama, hizmet ve örgütleri, bu “strateji” belgesinde de dışlanmıştır.

Geçen ay benimsenen “Onuncu Kalkınma Planı”nda ise ülkemizdeki kentleşme sorunları sermaye lehine bir yaklaşıma bağlanarak “işgücü ve üretim maliyetleri artışı”nın önüne geçilmesi yanı sıra “Kentsel dönüşümün doğurduğu değer artışlarından kamuya kaynak sağlanması” ve “Özel sektör tarafından geliştirilen kentsel dönüşüm proje sayısının artırılması” amaçlanmıştır. Planda, “teknik müşavirlik firmalarının inşaat sektörünün tüm üretim süreçlerinde ve kamu-özel işbirliği projeleri ile kentsel dönüşüm gibi alanlarda daha etkin faaliyet göstermeleri temin edilecektir” denilerek, mühendislik, mimarlık hizmetlerinin kamusal niteliğinin özel sektör lehine tasfiyesi de açık bir şekilde yer almıştır.

Onuncu Plan, “yaşam mekânlarının ekonomik gelişme ve rekabetçiliği destekleme”ye tabiyetini hedeflemiştir. “Batıdan doğuya ve gelişmekte olan ülkelere kayan üretim yoğunluğu ile uluslar üstü boyut kazanan yer seçimleri ve şehirlerin rekabetçiliğini öne çıkaran yeni bir bölgesel gelişme ve şehirleşme” yaklaşımı “kentsel imaj yönetimi ve markalaşma” ile cıalanmış ve “kentsel dönüşüm ihtiyacının büyüklüğüyle ortaya çıkardığı iş hacmi” iştahıyla belirlenmiştir. Plan, “meslek örgütleri, odalar, STK’lar ve özel sektör örgütlerinin hizmet kapasitelerinin geliştirilmesi ve kendi aralarındaki ağ yapılarının güçlendirilmesi” belirlemesiyle bu kuruluşların yeni sermaye birikimi politikalarına tam tabiyetini de hedef olarak öne koymuştur. Plan, doğal afetler konusunu iktidar ve sermaye çevrelerinin dizginsiz kâr ve rant amacına tabi kılmıştır.

İktidar, birçok kez değiştirdiği İmar Yasası ve Yapı De-

netimi Yasası’nda da yeni değişiklik hazırlıkları içindedir. 2012 yılında çıkarılan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Yasa’nın devamı niteliğindeki bu tasarılar, yapı üretim ve denetim sürecindeki mühendislik-mimarlık projeleri arasındaki bağları bilimsel-teknik gerekliliklerden koparmakta, bu hizmetlerin kamusal niteliğini teknik müşavirlik kuruluşları aracılığıyla büyük ve büyümesi istenen sermaye güçleri lehine tasfiyede yeni adımlar öngörmektedir.

Bilindiği üzere Türkiye’de 18 milyonu aşan yapı stokunun yüzde 67’si ruhsatsız ve kaçak, yüzde 60’ı 20 yaş üzeri konutlardan oluşmakta ve yüzde 40’ı oturulamaz ve depreme karşı güçlendirilmesi gerekir durumdadır. Bu noktada yapı denetimi konusu birinci derecede önem taşımaktadır. Ancak bu konu, afet, risk, kentsel dönüşüm, imar kavramlarını da içeren yasa-mevzuat değişiklikleri ile kentlerden başlayarak tüm ülke topraklarını yeni sermaye birikimi politikaları kapsamında bir kâr-rant unsuru haline getirilerek istismar edilmektedir. Kentsel, bölgesel, kırsal vb. tüm plan ve dönüşümler üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanmamış olmasına ve yargı kararlarına karşın kentlerimiz, kırlarımız, kıyılarımız, ormanlarımız ve tüm doğal çevremiz yağma amaçlı yoğun rant projeleri ablukası altındadır. Hemen her ölçekte ve kullanılmaya başlanan dönüşüm kavramı bugün finansal olarak “arazi geliştirme” anlamında kullanılmaya başlanmış, özellikle peyzaj alanları olan bölgelere rant amaçlı yönelim artmıştır.

Depremlere karşı bütünlüklü önlemler ve sağlıklı, insanca bir yaşam ve çevre için, mevcut Yapı Denetim Yasası’nın öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi modeli yerine uzmanlık ve ahlaki niteliklere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir. Bu noktada uyarıyoruz: Yapı denetimi uygulamasını yönlendiren kararlar ve ilgili tüm mevzuatın TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla düzenlenmemesi durumunda ülkemizi yeni büyük sosyal afetlerin, sosyal yıkımların beklediği bilinmelidir. Depremlere karşı önlemler bütünlüğü, güvenli yapılaşma ve halkın kent ve çevre hakkı için neoliberal piyasacı yaklaşımlar reddedilmelidir.

Ali Ekber Çakar
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

SAVAŞA HAYIR! ÜLKEDE, BÖLGEDE, DÜNYADA BARIŞ

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla yazılı bir açıklama yaptı.

Türkiye, 1 Eylül Dünya Barış Günü'ne savaş bulutları altında giriyor.

Bütün Türkiye'ye yayılan Haziran direnişinde halka gaz bombalarını reva gören AKP iktidarı, bu eylemler sırasında katledilen insanlarımızın faillerinin ciddiyetle bulunması için çaba sarf etmemiş, hatta engellemelerde bulunmuş, gözaltına almalar ve cezaevlerine girişler sırasında, hazırlanan iddianamelerde, sıkıyönetim dönemlerine özgü uygulamalar gerçekleştirmiştir. Toplumsal muhalefetin mahallelerden alanlara, okullar ve stadyumlara kadar antidemokratik önlemlerle bastırılması için ülkemiz adeta polis cumhuriyetine çevrilmiştir.

İktidar içte ve dışta barış karşıtı politikalar izliyor, Kürt sorununda gerilimi artırıyor, Mısır'da ve Suriye'de şeriatçı güçlerin, özel olarak Suriye'de iç savaşın ve emperyalist güçlerin Suriye'ye yönelik müdahalesinin yanında bir ön cephe ülkesi gibi yer alıyor.

Bilindiği üzere iktidar, ülkemizin yakıcı gündemi olan Kürt sorununda önce bir "açılım" başlatmış, daha sonra bizzat "çözüm süreci" adı verilen yeni bir döneme girilmiş, ancak bu sürecin gereklerini yerine getirmekten kaçınan bir tutum içine girmiştir.

Bütün dünyanın bildiği üzere iktidar, kör terör yöntemlerini benimseyen, insanları başlarından kesip, kalplerini yiyen, ırza geçme ve katliamı "cihad" olarak gören Suriye'deki şeriatçı güçlerin Türkiye'den Suriye'ye geçişlerine ve silahlanmalarına, ülkemizi bir harekât üssü olarak kullanmalarına destek olmuştur. Şeriatçı güçlerin Suriye Kürtleri (ki çoğu geçmişte Irak ve Türkiye'den Suriye'ye giden Kürtlerdir) ve Alevilerine yönelik katliamlarına yönelik kınayıcı tek bir ses çıkarılmamıştır.

AKP iktidarı, Ortadoğu'da, halklar arasında açık bir şekilde etnik ve din-mezhep düşmanlığı ve savaş yanlısı politikalar izlemektedir. Ülke iç politikası, toplumsal

muhalefete yönelik sergilenen şiddet ile Mısır ve Suriye konularından ibaret bir hale dönüşmüştür.

Suriye iç savaşına yönelik emperyalist güçlerin müdahalesini kraldan çok kralcı bir tarzda isteyen iktidar, Suriye'de fitili ateşlenen iç savaş ve bugünlerde sözü çok edilen askeri müdahalenin, gerçekte bütün bölgeye yayılacak bölgesel bölgesel bir savaşın habercisi olduğunu bilerek Türkiye'yi bu girdaba çekmektedir.

Savaşı tüm sıcaklığı ile hissettiğimiz bu günlerde, emekten ve demokrasiden yana tüm kesimlerin ülkede, bölgede, dünyada barış istemini yükseltmesi ve her zamankinden daha çok yaşasın halkların kardeşliği demenin zamanıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, toplumsal sorumlulukları doğrultusunda sanayileşmiş, kalkınmış, demokratikleşmiş, laik bir Türkiye için, karanlığa, ayrımcılığa, savaşlara, emperyalist çıkarlara karşı ülkemizde, bölgede ve dünyada barışı savunmaya devam edecektir. Barış içinde bir dünya ve Türkiye mümkündür diyor, meslektaşlarımızı ve tüm halkımızı barıştan yana duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Ali Ekber Çakar
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

MMO ÖĞRENCİ ÜYE KAMPI 2013 KATILIMCILARI: ANKARA'DA YAŞANAN POLİS TERÖRÜNÜ KINIYORUZ

MMO Öğrenci Üye Kampı 2013 Katılımcıları, 7 Eylül 2013 tarihinde yapılan basın açıklamasıyla, Ankara Çiğdem ve Yüzüncüyıl mahalleleri ile ODTÜ arazisinden geçmesi planlanan Anadolu Bulvarı Projesi'ne karşı direnen halka uygulanan polis şiddetini kınadı.

Ankara, Çiğdem, Yüzüncüyıl mahalleleri ve ODTÜ arazisinden geçmesi planlanan Anadolu Bulvarı Projesi'ne karşı direnen halka polis eliyle uygulanan devlet terörünü kınıyoruz.

AKP iktidarının anti-demokratik uygulamalarından biri olan üniversitelere polisin girmesinin yaratacağı yıkım bu olay özgülünde net bir şekilde görülmüştür. Öğrenciler eğitim dönemine başlamamışken bile gösterilen bu şiddet gelecek dönemlerde nelerin yaşanabileceğinin habercisidir. Ankara'da yaşanan bu polis terörüne Türkiye'nin dört bir yanında direnen halklar "yalnız değilsiniz" diyerek destek sunmuştur.

İzmir Pamucak'ta bir haftadır öğrenci üye kampında bulunan biz Makina Mühendisleri Odası öğrenci üyeleri ve yöneticileri bu meşru ve onurlu direnişi destekliyor, tüm halkımızı da mücadelenin yanında saf tutmaya çağırıyoruz. Türkiye'nin değişik üniversitelerinden gelip burada buluşan Makina Mühendisleri Odası öğrencileri olarak bu mücadeleyi kendi üniversitelerimizde yükselterek devam etme kararlılığımızı kamuoyuna duyuruyoruz.

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Öğrenci Üye Kampı 2013 Katılımcıları

ÜYEMİZ METE GÜLÖKSÜZ'ÜN KATİLLERİ BULUNMALIDIR

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, üyemiz Mete Gülöksüz'ün öldürülmesi olayına ilişkin 13 Eylül 2013 tarihinde bir açıklama yaptı.

DSİ'de çalışan üyemiz Mete Gülöksüz, önceki gece evinde yüzüne sert bir cisimle vurulmuş, elleri-ayakları bağlı, ölü olarak bulunmuş ve polis olayı cinayet olarak açıklamıştır.

Dün defnettığımız Mete Gülöksüz arkadaşımızın başta ailesine, yakınlarına ve arkadaşlarına olmak üzere,

tüm sevenleri ve Oda örgütlülüğümüze baş sağlığı ve metanet diliyor, bu canice işlenmiş cinayeti kınıyor ve faillerinin bir an önce bulunmasını istiyoruz.

Ali Ekber Çakar
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

12 EYLÜL FAŞİZMİ AKP İKTİDARI İLE SÜRÜYOR

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, 12 Eylül 1980’de yapılan askeri darbenin 33. yıldönümü dolayısıyla yazılı bir açıklama yaptı.

12 Eylül 1980’de yapılan askeri faşist darbenin 33. yıldönümündeyiz. 12 Eylül, IMF ile bağitlanan 24 Ocak 1980 ekonomi kararlarının üzerine gerçekleşmiş emek ve demokrasi karşıtı, kapitalizmin neoliberal uygulamalarına geçişi sağlayan faşist bir darbedir.

12 Eylül’ün anti-demokratik anayasası ve kurumları, sermaye yanlısı-emekçi düşmanı düzenlemeleri, dinci gerici-liğe açtığı kapılar, bugün AKP iktidarı aracılığıyla mantıksal ve fiili gelişmesinin doruğuna ulaşmıştır. Serbestleştirme, özelleştirme, sanayisizleştirme, tarımın tasfiyesi, güvencesiz çalışma biçimleri, sendikasılaştırma, eğitim ve sağlık alanlarında yürütülen neoliberal “dönüşüm” operasyonları, yerli ve yabancı sermaye güçleri lehine, yeni bir sermaye birikimi sürecinin gereksinimleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Anti-demokratik 12 Eylül anayasası, arada yapılan birçok anayasa değişikliği ve en son 2010 referandumu ile pekiştirilmiştir. Yine anti-demokratik muhtevadaki siyasi partiler ve seçim yasaları AKP tarafından korunmaktadır. Meslek örgütleri ve demokratik kitle örgütlerine yönelik anti-demokratik düzenlemeler, 12 Eylül’ün devamı ve doruğu niteliktedir. 2011 yılında gündeme gelen ve temsili parlamenter sistemi dışlayan anti-demokratik Kanun Hükmünde Kararnameler aracılığıyla kamu idari yapısında yapılan değişiklikler, tekelci, otoriter ve yeni sermaye

birikimi süreçleriyle uyumlu bir tarzda sürdürülmüştür.

12 Eylül’ün darağaçlarında, cezaevlerinde, dağlarda ve sokaklarda gerçekleştirdiği katliam, baskı ve terör ağı bugünün özgül koşulları içinde sürdürülmekte, Haziran Direnişi ile birlikte AKP iktidarı ülkeyi polis ve gaz cumhuriyetine dönüştürmüştür.

12 Eylül döneminde önce “Türk-İslam Sentezi” adı altında desteklenen dinci gericilik, bugün üniversite, gençlik, spor, aile vb. alanlar üzerinden toplumsallaştırılarak yaygınlaştırılmış ve laiklik geriletmiştir. 12 Eylül faşizminin desteklediği Suriye’nin Müslüman Kardeşleri’ne, bugün Mısır’ın Müslüman Kardeşler’i ve El-Kaide, El-Nusra gibi yeni çok uluslu şeriatçı örgütler eklenmiştir.

12 Eylül genç canları hedef almış ve katletmişti, şimdi AKP iktidarı yine genç canları bu kez polisleri aracılığıyla katlediyor. Onlarca Erdal Eren, Necdet Adalı, Serdar Soyergin, İlyas Has, Hıdır Aslan’larımıza şimdi Mehmet Ayvalıtaş, Abdullah Cömert, Ethem Sarısülük, Ali İsmail Korkmaz, Medeni Yıldırım, Ahmet Atakan’larımız eklen-di.

Ancak bütün olumsuzluklara karşın Türkiye’de ciddi bir birikim oluşmuş ve toplumsal muhalefet Haziran Direnişi ve onun devamı niteliğindeki direnişlerle kendini ortaya koymuştur. Bugün başka bir Türkiye ve dünya özlemi yayılmaktadır.

Makina Mühendisleri Odası, TMMOB çatısı altında, bilimsel-tekniik mesleki gerekliliklere, örgütlerimize ve tüm halkımıza yönelik saldırılara karşı; eşit, özgür, demokratik, tam bağımsız, barış içinde bir Türkiye’yi savunmaya, sermaye egemenliği ve faşizmi lanetleme ve geriletmeye yönelik toplumsal muhalefetin içinde alanlardaki yerini almaya devam edecektir.

Ali Ekber Çakar
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı